

بسم الله الرحمن الرحيم

امور حسبی در رویه قضایی

www.ketab.ir

ابراهیم مشعوف

سرشناسه	: مشعوف، ابراهیم، ۱۳۴۸ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: امور حسبی در رویه قضایی / ابراهیم مشعوف.
مشخصات نشر	: تهران: اندیشه سبز نوین
مشخصات ظاهری	: ۳۳۶ص.
شابک	: 978-622-6302-04-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: امور حسبی -- ایران
موضوع	: Probate law and practice -- Iran
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷۴۸۳۰ KMH /الف۵
رده بندی دیویی	: ۵۵۰۵۲/۳۴۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۵۷۱۹۷

نام کتاب	: امور حسبی در رویه قضایی
مؤلف	: ابراهیم مشعوف
صفحه آرایی	: مریم رحیمی
ناشر	: اندیشه سبز نوین - ۶۶۴۶۳۵۱۸
شمارگان	: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۹۸
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۰۲-۰۴-۳
قیمت	: ۴۹۰۰۰ تومان

مرکز پخش: اندیشه سبز نوین

تهران- میدان انقلاب- خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)

ساختمان اردیبهشت- پلاک ۷۱- طبقه اول - مشعوف

صندوق پستی ۱۳۱۴۵-۱۷۱۵

تلفن: ۶۶۴۶۳۵۱۸ دورنویس: ۶۶۹۷۳۲۷۸

www.bookeshop.ir

www.sabzlaw.ir

تلگرام-۹۳۸۴۲۸۹۱۸۶

فهرست مطالب

۹	 کلیات
۹	 آشنایی با تصمیمات محاکم در امور حسبی
۹	 انواع تصمیمات حسبی
۹	 احکام حسبی
۱۱	 دستور
۱۱	 قواعد تصمیمات حسبی و مقایسه آثار آن با آثار احکام ترافعی
۱۳	 دفتر اول - نحوه عملی رسیدگی به درخواست تعیین قیم و امین
۱۴	 بخش اول - در خجر
۱۴	 فصل اول - کلیات
۱۷	 فصل دوم - تعریف صغیر
۲۱	 فصل سوم - اشخاص غیر رشید
۲۵	 فصل چهارم - مجانین
۲۹	 فصل پنجم - حفظ اموال محجورین قبل از تعیین قیم
۳۱	 فصل ششم - نحوه عملی رسیدگی به دعاوی خجر
۳۸	 فصل هفتم - چگونگی صدور حکم رشد
۳۸	 فصل هشتم - چگونگی صدور حکم خجر
۳۹	 فصل نهم - پایان دوران محجوریت و اثرات حقوقی آن
۴۳	 بخش دوم - در ولایت
۴۴	 فصل اول - ولایت عام و ولایت خاص (ولایت پدر و جد پدری و وصی)
۵۰	 فصل دوم - به چه کسانی مولی علیه گویند
۵۳	 فصل سوم - ولی قهری و وصی چه تکالیف و وظایفی دارند؟
۵۸	 فصل چهارم - در چه مواردی با بودن ولی حق ولایت وی تمام شده و ضمّ امین و نصب قیم می شود؟
۶۵	 بخش سوم - قیمومیت (قیمومت)
۶۶	 فصل اول - قیم کیست و چگونگی نصب می شود؟
۷۱	 فصل دوم - وظایف قیم
۷۸	 فصل سوم - مسئولیت قیم چیست و چگونه می شود بر کارش نظارت کرد
۸۰	 فصل چهارم - چگونگی عزل قیم و پایان یافتن قیمومت او

۸۳	فصل پنجم - نحوه رسیدگی به درخواست تعیین قیم
۸۵	بخش چهارم - تعیین امین
۸۶	فصل اول - موارد تعیین امین توسط دادگاه صالح
۹۴	فصل دوم - وظائف و اختیارات امین و جگونگی عزل آن
۹۷	فصل سوم - طرق رسیدگی به درخواست تعیین یا ضمّ امین
۹۹	بخش پنجم - نحوه سرپرستی به امور حقوقی غایب مفقودالأثر
۱۰۰	فصل اول - تعریف و تفاوت بین غایب مفقودالأثر با غایب مجهول المکان
۱۰۱	فصل دوم - نحوه رسیدگی به امور مالی غایب مفقودالأثر
۱۱۰	فصل سوم - وضعیت امور غیر مالی غایب مفقودالأثر
۱۱۵	بخش ششم - مواد قانونی
۱۱۶	قسمت اول - از قانونی مدنی در ولایت قهری پدر و جدپدری
۱۱۷	کتاب دهم - در خجر و قیومت
۱۱۷	فصل اول - در کلیات
۱۲۰	فصل دوم - در موارد نصب قیم و تربیت آن
۱۲۴	فصل سوم - در اختیارات و وظائف و مسئولیت قیم و حدود آن
۱۲۷	فصل چهارم - در موارد عزل قیم
۱۲۸	فصل پنجم - در خروج از تحت قیومت
۱۲۹	کتاب پنجم - در غایب مفقودالأثر
۱۳۰	قسمت دوم - موادی از قانونی امور حسبی در رابطه با ولایت قهری - خجر - قیومت -
۱۳۲	امین - مفقودالأثر
۱۳۲	قانون امور حسبی
۱۳۲	باب اول - در کلیات
۱۳۷	باب دوم - در قیومت
۱۳۷	فصل اول - صلاحیت دادگاه قیومت
۱۳۸	فصل دوم - ترتیب تعیین قیم
۱۴۱	فصل سوم - اختیارات و مسئولیت قیم
۱۴۳	فصل چهارم - عزل قیم
۱۴۴	باب سوم - امور راجع به امین
۱۴۶	باب چهارم - راجع به غائب مفقودالأثر
۱۴۶	فصل اول - در صلاحیت دادگاه

فصل دوم- در تعیین امین.....	۱۴۷
فصل سوم- دادن اموال به طور موقت به تصرف ورثه.....	۱۴۷
فصل چهارم- در حکم موت فرضی.....	۱۴۹
دفتر دوم.....	۱۵۱
بخش اول- انحصار وراثت.....	۱۵۲
فصل اول- به درخواست انحصار وراثت چگونه رسیدگی می‌شود؟.....	۱۵۲
فصل دوم- نحوه اعتراض به درخواست و گواهی انحصار وراثت چگونه است؟.....	۱۵۵
فصل سوم- آثار گواهی انحصار وراثت و مجازات جعل بودن آن.....	۱۵۷
فصل چهارم- صدور گواهی انحصار وراثت در کشورهای بیگانه چگونه انجام می‌شود؟.....	۱۶۰
فصل پنجم- چگونگی درخواست و صدور گواهی انحصار وراثت.....	۱۶۱
بخش دوم- امور راجع به ترکه.....	۱۶۴
فصل اول- مواردی راجع به ترکه و صلاحیت دادگاه رسیدگی کننده به آن.....	۱۶۴
فصل دوم- نحوه مهر و موم ترکه و چگونگی رفع آن.....	۱۶۶
فصل سوم- نحوه تحریر ترکه.....	۱۷۷
فصل چهارم- نحوه تصفیه ترکه.....	۱۸۱
فصل پنجم- موارد مربوط به ترکه متوفای بلا وارث و اتباع بیگانه.....	۱۸۸
فصل ششم- نحوه تقسیم ترکه.....	۱۹۶
فصل هفتم- نحوه رسیدگی به پرونده راجع به ترکه.....	۲۰۲
روش‌های انجام مهر و موم ترکه.....	۲۰۲
توقیف دادرسی در دعاوی تقسیم ترکه و مطالبه سهم‌الارث.....	۲۰۵
مبحث اول- توقیف دادرسی در دعوی تقسیم ترکه.....	۲۰۵
مبحث دوم- توقیف دادرسی در دعوی مطالبه سهم‌الارث.....	۲۰۶
مبحث سوم- مسائل توقیف دادرسی در دعوی تقسیم ترکه و مطالبه سهم‌الارث.....	۲۰۶
مبحث چهارم- توقیف دادرسی ناشی از عدم پرداخت دستمزد کارشناس در دعوی تقسیم ترکه.....	۲۰۷
مبحث پنجم- توقیف دادرسی ناشی از صدور قرار اناطه در امر دعوی تقسیم ترکه.....	۲۰۸
فصل سوم- موادی از قانون در برداشتن مهر و موم.....	۲۱۵
فصل چهارم- موادی از قانون در امور تحریر ترکه.....	۲۱۷
فصل پنجم- دیون متوفی.....	۲۱۹
فصل ششم- در هزینه.....	۲۳۸
قانون تصدیق انحصار وراثت.....	۲۳۸
باب دوم: موادی از قانون مدنی راجع به تقسیم ترکه.....	۲۴۳

۲۴۲		قسمت اول -- در تقسیم اموال شرکت
۲۴۵		فصل پایانی
۲۴۵		ضمائم
۳۳۹		منابع

www.ketab.ir

از دیدگاه فلاسفه اسلامی، نگرش به انسان تعهد و مسئولیت‌پذیری او است. چه بسا، انسان دارای خصوصیات دیگری از جمله دارا بودن عقل و شعور، داشتن قدرت اراده و صاحب اندیشه و تصمیم بوده و موجودی است آزاد، که همه این موارد زیربنای آن مسئولیت و تعهدی است که انسان در فلسفه اسلامی با آن دیده شده است و انسان متعهد برای اینکه بتواند به مسئولیت انسانی خویش جامه عمل بپوشاند، باید بین اندیشه و حرکت او هماهنگ بوده و به مسئولیت خویش آگاه بوده و از عمل به آن کوتاهی نکند. مسئولیت اجتماعی هر انسانی می‌تواند از ریشه‌کن کردن محرومیت‌ها و تأمین نیازهای اجتماعی (که با دفاع از محرومان و مستضعفان جامعه صورت می‌گیرد)، گسترش عدل و داد بر پایه اجرای عدالت در جامعه و ... باشد. بطور کلی اسلام دین با مسئولیت است که همه در برابر هم مسئول می‌باشند، اگرچه گروهی از انسانها با چشم داشت به بهشت و یا بیم از دوزخ کارخیری انجام می‌دهند، و به نظر می‌رسد همچون تاجری برای نجات از دوزخ به خرید بهشت می‌اندیشند، اما هستند انسانهای شایسته‌ای همچون علی (ع) که پذیرش چنین مسئولیت سنگینی را برخویش سزاوار دانسته و آن را بدون هیچ ترس و چشم‌پاکی قبول نمودند. اما هر کس که معنی مسئولیت را در درون خویش (آنگونه که امام علی (ع) احساس و دریافته است)، درک کرده باشد باید نگرش او به زندگی همچون نگرش علی (ع) به حیات و زندگی باشد.

علی (ع) مردی که، در آرزوی مال دنیا و در جستجوی لذت ناپایدار نبود، بلکه او در زهد و تقوی و عدالت و شجاعت و ... مانند همه سخنان و رفتارهایش صادق بود.

تا جایی که جرداق مسیحی در مورد علی (ع) می‌گوید: او «علی (ع)» در حالیکه خلیفه مسلمانان جهان بود با فرزندانش در خانه‌ای کوچک زندگی می‌کرد، و از نان جوئی که همسرش با دست خویش آن را آرد کرده بود می‌خورد، و در حالی که فرمانگذاران او در ناز و نعمت بوده و در دیگر بلاد اسلامی، مثل مصر و عراق و حجاز (عربستان) و شام (سوریه)، در خوشی زندگی می‌کرده‌اند، او در سراسر دوره فرمانروایی‌اش خشتی بر خشت نهاد تا خانه‌ای برای خود بسازد و حتی از زندگی کردن در کاخی زیبا که کوفه برای خلیفه ساخته بود، پرهیز داشت. او می‌گفت: چگونه سزاوار است که من نام خود را امیر مؤمنان بگذارم، ولی از فقر و بیچارگی مسلمانان بیخبر باشم و در مشکلاتشان شریک نباشم؟ او می‌گفت: بهترین پرهیزگاری آن است که در نهان باشد.^۱ علی (ع) پرورش یافته مکتب اسلام است و در این

مکتب است که پی به وجود والای انسانی خویش برده، و در انجام مسئولیت‌های خویش، فداکاریها و از خودگذشتگی‌ها می‌کند، تا مسئولیت انسانی و اجتماعی خویش را به پایان برساند.

امروزه قضات محترم تکیه بر جایی زدند که مولای ما علی (ع) این شهید راه عدالت بر آن تکیه زده بودند. همان کسی که در کار قضاوت جز حق را ندیده و جز برای رضای او قضاوت نکرده و برای این حق‌پرستی نیز به شهادت رسیدند. و اکنون شایسته است که در اجرای عدالت در این سرزمین اسلامی چون او بیندیشند، و چون او عمل کنند، و در این راه باید جامعه حقوقدانان هم همراه شده و در اجرای عدالت سعی وافر نمایند.

گروه مؤلفین انتشارات اندیشه سبز نوین بر این باور است که می‌تواند در راه بازسازی و اعتلاء اندیشه‌های آن امام همام گامی کوچک برداشته، و با بضاعت کم علمی خود، نگارش را پیشه خود سازد. این اثر که در دو دفتر آورده شده است ابتدا به نحوه رسیدگی درخواست تعیین امین و قیم که شامل (چگونگی صدور حکم رشد و خجرت، تکالیف محجورین و...) بوده و در دفتر دوم به چگونگی دعاوی درخواست انحصار وراثت، تحریر و مهر و موم ترکه مورد بررسی قرار گرفت همچنین سعی شده است تا جهت شرح بهتر مطالب موادی از قانون مدنی و امورحسبی مزین متن گردد. در این کتاب گرچه سعی شده تا حق مطلب اداء و مذاقه نظری در مطالب شود اما کاستیهای آن را دور از انتظار ندانسته، لذا از همه عزیزان و صاحب نظران که سختی مطالعه این کتاب را بر خود هموار نموده‌اند انتظار مساعدت داشته تا با بهره‌گیری از نظرات خوب شما در نوشتن دیگر کتاب دقت نظر بیشتری نموده و مطالب ارزنده‌تری ارائه نمایند.

در پایان از همکاری همه عزیزانی که در امر تهیه و تدوین و نشر و توزیع این اثر ما را یاری نموده‌اند، کمال تشکر را داریم.

گروه مؤلفین انتشارات اندیشه سبز نوین

تلفگرام - ۰۹۳۸۴۲۸۹۱۸۶

a.sabzn@yahoo.com

www.bookeshop.ir